

Kanalen nr 4, 2022

TBT, koppar och zink, är det så farligt?

Vi får ju ofta höra att det är farligt med båtfärg. Få har väl undgått att färg som innehåller TBT är förbjuden sedan ett par decennier och globalt är det förbjudet sedan 2008. Varför har det blivit så här och varför måste vi vara så försiktiga om vi har båtar som är målade med så kallad biocidfärg?

Vi börjar titta på det värsta ämnet, TBT.

Även om TBT-färger har varit förbjudna sedan 1989 så har fortfarande en hel del fritidsbåtar TBT-färg kvar på skroven. TBT kan vara farligt i så låga halter att det knappt går att mäta. Ämnet är hormonstörande, vilket innebär att till exempel snäckhonor har utvecklat manliga könsorgan, vilket i sin tur har utrotat hela kolonier av snäckor eftersom snäckorna inte kan föröka sig. Och det är inte slut där. TBT bryts ner långsamt vilket gör att det finns kvar under lång tid och sprids i ekosystemet, hela vägen från vattenlevande organismer till människan.

Och skulle det vara så att vi människor utsätts för TBT så är det även hormonstörande för oss, det är giftigt, frätande och även irriterande samt påverkar immunsystemet.

Men koppar och zink då – det finns ju i godkända färger och kan väl kan väl inte vara farligt?

Vi har koppar och zink omkring oss hela tiden, i elledningar, köksverktyg och ämnena finns naturligt i vatten, jord med mera. Koppar och zink är till och med livsviktigt för att våra kroppar ska fungera. Men i högre halter kan koppar skada lever, njurar och påverka vårt immunförsvar. Zink i högre halter kan orsaka ämnesomsättningsrubbnings. Då är det lätt att räkna ut att andra mer känsliga organismer och växter också kan påverkas, till och med ännu mer negativt av koppar och zink.

Och hur ser det ut hos oss?

TBT, koppar och zink från mark sprids med regnvatten och snösmältning till grundvatten och ytvatten. Det har tagits ut ytliga markprover inom varvsområdet vid Runö hamn. Tyvärr visade proverna att alla tre ämnen, TBT, koppar och zink var så pass höga att klubben måste fortsätta utreda hur omfattande spridningen av föroreningarna är. Vi ska också utreda vilka åtgärder vi behöver vidta för att säkerställa att risk för spridning av dessa föroreningar kraftigt begränsas.

Usch ja inte kul det här – men vad kan man göra?

Jo det går faktiskt att bryta den allvarliga situationen och det behöver vi alla bidra till. Oavsett om vi har våra båtar hemma eller på ett varvsområde, så vi måste vara mycket försiktiga när vi tvättar och underhåller våra båtskrov. Ingen vill väl ha farliga ämnen i sin egen trädgård eller runt sin båtplats. Och vi vill väl alla att våra bad-, fiske och dricksvatten ska vara rena utan risk för oss, våra barn eller de generationer som kommer därefter. Till att börja med så vill vi påminna om att läsa på instruktionerna i vårt miljödokument, det hittar ni på hemsidan:

<http://media.tralhavetsbk.se/2022/05/Miljo%CC%88dokument-nytt-2022-pdf.pdf>. Läs det då och då så att du kommer ihåg vad du behöver göra och tänka på.

Det är riktigt glädjande att se att flera medlemmar underhåller sina båtskrov på rätt sätt genom att tälta in båten och använda rätt verktyg!

I kommande Kanalnummer återkommer vi till vad klubben gör och goda exempel på vad du som medlem behöver göra för att göra rätt och på så sätt göra gott för vår miljö.

Skrapad båtbottnen, slipning pågår.